

2911.

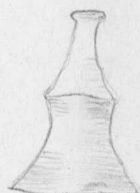
Iisalmi.

9. Kiviaseiden tahkokivi, jonka kesällä 1892 löysi Vennäinjärven talon isäntä Pekka Kauppinen uudispeltoa tehdessä Vennäinjärven rannalta parikymmentä sylvä talosta koilliseen noin korttelin syvyydestä. Kivi on noin 34 sentim. pitkä ja 19 sentim. leveä.

2912.

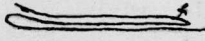


Perniö
(Yliskylä).

- Löytö vanhemmalta rautakaudelta, jonka Hj. Appelgren kesällä 1893 kaivatti esille Perniön pitäjän Yliskylän (Öfverby) kirkkomaan laajennetusta osasta. Löytöpaikka oli noin 5 metriä lännempänä luurankohautojen riviä (myöhemmältä rautakaudelta). Maa sillä kohtaa oli ollut hiukkasen korkeammalla ja muodostanut matalan kummun, jossa oli isonlaisia kiviä. Kun paikka perattiin hautausmaaksi, otettiin kivet pois ja maa tasoitettiin ja levitettiin täytteeksi lanttopaikkoihin. Kaikki muinaiskalut tapasi Appelgren sullottuna yhteen tukkuun, jonka laajuus oli noin 80 sentim. ja vahvuus 40 sm. Hietamaa löydön alla oli poltettua. Sekaisin muinaiskalujen kanssa oli hyvin paljon poltettuja luupalasia, hiiltä ja tuhkaa. Varsinkin kilvenkupurat olivat täynnä luu- ja tuhkaporoa sekä nauloja.
2. Korkea kilvenkupura, jonka kuvusta nousee leveäkantainen korko; alareunassa, jonka toinen puoli on särkynyt, on kaksi vierekkäistä reikää kolmessa paikassa, neljäs on luultavasti ollut kohdalla, josta nyt puuttuu palanen.
1. Samanlainen kilvenkupura, jonka alapuolesta noin $\frac{3}{4}$ on särkynyt; kuvun sisällä on kiinniruostuneita niittausnauloja.
4. Kilvenkupura, melkein samanlainen kuin edellinen; alareuna kahdelta puolen särkynyt; korko, johon naula on ruostunut kiinni, levenee ainoastaan heikosti kannaksi.
3. Kilvenkupura samaa muotoa kuin edell. mutta matalampi; koron kanta myös pienempi; esine kovassa ruosteessa.



2912.

Perniö.

5. Matala kilvenkupura, jonka koron kanta on vielä kapeampi; esine haljennut kahtia.
6. Kilvenkupura piikinmuotoisella korolla; yksi nastanreikä neljässä kohdassa alareunalla; reunasta yksi pieni palanen poismurtunut. - Palasia kilpien reunoista.
7. Kuusi kädensijoilla varustettua kilpien kiskoa, joista pitemmät ovat väännetyitä sekä 11 kapp. samanlaisia kiskojen jatkeja; yksi näistä on oikeastaan kahden kiskopalasen ja niittausnaulojen yhteentakerrus. Useimmissa kupurapäisiä nauvoja.
8. Kaksi naulalla yhdistettyä rautakiskoa, joista toinen on väännetty käppyrään (kilvestä ?). 
9. 13 kupurapäistä kilvennaulaa; useimpien alapäässä neliskulmainen niittauslevy jällellä.
10. Ränninmuotoinen, molemmista päistä katkenut pronssiesine ja toinen alkuaan luultavasti samanlainen, mutta tulessa pilaantunut. Kilven ulkoreunasta (?).
11. Kaksi koukkuun väännettyä naulaa kilven kupuran kiinnittämistä varten; kannat pyöreät napintapaiset.
12. Kaksiteräinen miekka, väännetty  muotoon; ruodon rajalle on yksi niittausnaula ruostunut kiinni.
13. Kaksiteräinen miekka moneenkertaan mutkistettu; 2 niittausnaulaa ruostunut kiini kärjen kohdalle.
14. Käppyrään väännetty kaksiteräinen miekka. 
15. Kaksiteräinen miekkä katkaistu kahdeksi kappaleeksi.

(valok.V.A.
75:2,3).(valok.V.A.
36:14).

2912.

Perniö.

16. Iso veitsi lyhyellä ruodolla. Ruoto ja hamara samassa jatkossa.

(valok.V.A.
63:7).

17. Veitsi pitkällä ruodolla.

18. Lyhytläntä veitsi lyhyellä ruodolla sam. muotoa kuin N:o 16.

19. Veitsi, josta kärkipuoli on katkennut pois. Hamaran ja ruodon välissä pykälä.

20-24. Viisi keihäänkärkeä, kaikki varustetut lyhyvillä putkilla; lehdet soukimmat keskikohdalta; yksi taittunut.

(valok.23.V.A.
70:8).

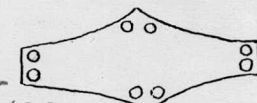
25. Keihäänterä pitkällä varsiputkella ja lyhyellä lehdellä.

26,27. Kaksi pitkällä ruotopuolella varustettua väkäkeihästä, molemmat väännetyt kokoon; toisesta ruodonpää katkennut eri kappaleeksi.

28. Samanlaiseen keihäseen kuuluva holkki.

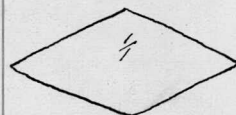
29. Ruodolla ja leveällä lehdellä varustettu nuolenkärki.

30 - 34. Viisi rautasilaa miekan huotrasta (?), joissa on ympyräkantaisia, alapuolella käyristettyjä nauvoja; levyt ovat keskikohdalta leveimmät.

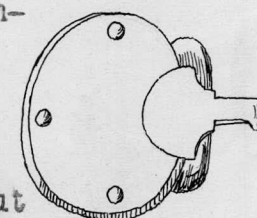
(30.valok.
V.A.75:1).

35. Rautalevy, jossa on yksi reikä.

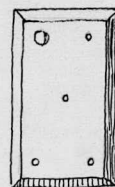
36. Kaksikantainen napinmuotoinen esine, jonka toinen kanta on vinoneliön muotoinen



37. Rautainen vyönsolki, ympyräisellä vyönkiinnittimellä, jossa on kolme ympyräpäistä ja hopioitua vaskinastaa; rengas soikea; vas-kisen palkimen kärki käyrä, peräpuoli kasvanut puoliympyräiseksi laataksi. Samaa muotoa kuin kuva 432 Montelius Sveriges fornsaker.

(valok.V.A.
61:1).

38. Neliskulmainen rautasila samasta vyöstä; yksi reikä joka kulmassa ja yksi keskellä. Yhdessä kulmareiässä on vielä vaskinen nasta, joka pidättää pientä alapuolella olevaa kiskoa. Sila näkyy olleen hopeoitu.

(valok.V.A.
61:2).

2912.

Perniö.

39. Rautarengas, jossa on liitekappale, kenties kuulaimista (vrt. Montelius Sv. forns. kuva 298, 299) taikka ruoskanvarresta (vrt. S. M. Y:n Aikak. XII kuva 127).



(valok.V.A. 76:17).

40. Rautarengas.

41. 11 kapp. koukkuista rautaa, luultavasti "viskaria" eli hevosenkenkien alkumuo- toja. Ne kuitenkin puuttuvat sitä varvashok- kia, jota myöhemmän ajan viskareissa on.

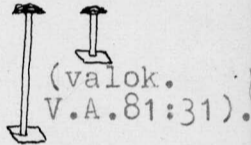
(valok.V.A. 81:21).

42. Kolme kapp. kaksinkertaista niittaus- kiskoja, kukin kahdella niittausnaulalla varus- tettu.



(valok.V.A. 81:33).

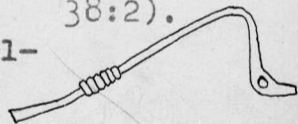
43. Noin 850 kapp. kaksinkertaisia niit- tausnauloja, joista toiset ovat 90 sentim. ja toiset 45 senttim. pitkät; sekä naulan kat- kelmia y. m. rautapalasia.



(valok. V.A. 81:31).

Erillään löytyi.

44. Pronssinen kaarisoljen varsi jalkakier- roksella; selkä, jänne ja jalan taivutettu osa puuttuvat. Löytyi muutamia askeleita edel- lisen löytöpaikan kaakkoispuolelta, jossa maa- ta luultavasti jo oli myllätty. Jos se ta- soitustöissä jollakulla tavalla oli joutunut syrjään ylläkerrotusta rautalöydöstä tahi jos se kuului johonkin muuhun varhemman rautakau- den hautaan, joka ei ole tullut ilmoille, on vaikea sanoa.



(valok.V.A. 38:2).

1 Niitit jaoteltu ja las- kettu 24.9.35, jolloin oli 820 lyhyttä niittiä, 49 pitkä kaksipäistä ja 9 koukkupäistä, joista vain 3-5 eheää.

(J.V-maa.)

Hautalöytöjä myöhemmältä rautakaudelta, jotka Hj. Appelgren kesällä 1893 kaivatti esille Perniön pitäjän Yliskylän (Öfverby) kirk- komaan laajennetusta osasta. Kaikki haudat- luvultaan 11- sisälsivät taikka olivat sisäl- täneet luurankoja ja olivat melkein suorassa

2912.

Perniö.

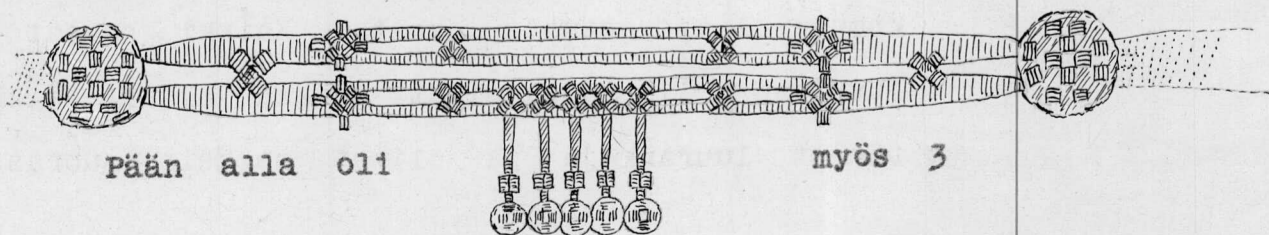
rivissä P.- E. Maa hietamaata. Haudankaivaja Gröndal oli ennen Appelgrenin tuloa löytänyt numerot 45 ja 46. Haudat noin 0,55 á 0,80 met:n syvyydessä alkuperäisestä maanpinnasta. Päät länteenpäin.

Gröndalin löytämät.

45. Piilu- eli sotakirves, ohutlehtinen ja varustettu 4:llä korvakkeella silmän kohdalla, joista kaksi takimaista on taittunut, muut näyttävät olleen teräväpiikkisiä.
46. Tulusrauta melkein suunnikkaanmuotoinen, iso soikea läpi keskellä. Kirves ja tulusrauta olivat olleet samalla paikalla, jossa luultavasti oli miehenhauta.

Hauta I. Pituus 1,50, leveys 0,45 met.

47. Palasia puurakun syrjistä pitkin laitoja sekä muutamissa paikoin pohjanpalasia kankaan ja muiden jäännösten alla; myöskin kankaasta näkyy jäännöksiä vaatteiden päällä. Pääpuolella ollut poikkipäin käyviä lautoja.
48. Osia luurangosta; jäännöksiä pääkallosta ja hiuksista, oikeasta reisi- ja sääri- luusta ja vasemmasta sääri- luusta sekä muutamia nilkkaluita.
49. Otsavyö koristettu vaskilankateoksilla pääluun ja hunnun välissä; toinen pää ruumiin pään alla, toinen solunut kokonaan oikealle puolelle. Vyön päissä, jotka takapuolella ovat yhdistyneet, on ollut kaksi, keski- osassa, otsalla, neljä nauhaa rinnatusten; otsalla on riippunut 5 vaskitekoista tupsua;



2912.

Perniö.

irttonaista nauhan palasta, luultavasti jään-
nöksiä solmusta pään takana.

50. Osia villasesta hunnusta monessa las-
kussa otsavyön ja ruumiinpään alla. Yksi koh-
ta (reuna ?) näkyy kuosin mukaisesti olleen
ommeltu erivärisellä langalla.

Hunnun alta ja sivuilta kuusi monivä-
risistä langoista tehtyä nauhapalasta, joilla
huntu lienee ollut sidottuna pään takana.

51. Reunapalasia ohkaisesta villavaipasta ko-
ristetut ripsuilla ja vaskilankateoksilla sekä
ylhäällä rinnan kohdalla että alhaalla jalka-
päässä. Sen sivupuolissa on reunaan ommeltu
vahva rihma, oikeastaan kaksinkerroin käännet-
ty nauha, jossa näkyy erillaisia värejä. Va-
semmalla puolella on yksi pronssirenkaista
tehty ristimuotoinen tähti, oikealla puolel-
la 3 samantapaista tähteä; yhdessä nahkasil-
mus.

52. Esiliinan rihma, riippuu vasemmalla si-
vulla: itse vyölinasta ei ole muuta jälellä
kuin raunat joissa on pitkiä pronssiputkia.
Yläreuna melkein kokonaan hävinnyt, jälkiä
pronssikoristuksista hajallaan; kulmakappaleet
kulmissa eheät.

53. Hame vahvasta neliniitisestä villakan-
kaasta, joka on säilynyt pitkin molempia sää-
riä, sekä rinnan ja olkapäiden kohdalla, jois-
sa paikoissa sitä on monessa laskussa pääl-
litysten. Hame on nähtävästi ollut yhdestä kap-
paleesta.

(hameesta)
54. Alusvaatteista kaksi palasta hämeenpoi-
mujen välissä (vaaleammat).

55 a. Vaaleasta ja punasesta (?) langasta pal-

2912.

Perniö.

mikoitu rihma vasemman nilkan kohdalta.

- 55 b. Ruumiin alle levitetty repaleinen ja parsittu villavaate, jonka alapuolella paikoin oli jäännöstä eläimen karvoista, jotka todistavat että ruumis oli maannut taljalla.
56. Helminauha, josta on jällellä 6 smt:n pituinen pätkä, 30 eheätä ja yksi palasiksi mädäntynyt helmi sekä niiden keskellä silmukasta riippunut neliskulmainen hopea (?) levy. Helmet ovat tehdyt lasista, saventapaisesta aineesta y. m.; muodoltaan pyöreitä, lieriönmuotoisia ja uurrettuja; väriltään sinisiä, valkeita, viheriäitä, punasia, keltaisia ja täplikkäitä.
57. Pahoin ruostunut veitsenterä.
58. Ruostuneita osia rautasoljesta (?) naula.

Hauta II Leveys 0,45.

59. Palasia mädäntyneestä hampaasta ja vähän hiuksia.
60. Pieniä puupalasia ruumiinarkusta ja yksi hiilipalanen.
61. Pieni kappale neliniitistä villakangasta.
62. 15 lasi- ja mosaikkihelmeä, joista 7 sinistä, 2 kokokeltaista ja 6 muun väristä.
63. Puolikas nelikulmaisesta hopealevystä, jonka yhdessä kulmassa on reikä; kuulunut helminauhaan kuten samanlainen levy N:o 56.
- 63 a. Tukku mustia karvoja, kuulunevat siihen taljaan, joka levitettiin arkun pohjalle.
- Kaikki esineet pienessä tukussa haudan pohjalla.

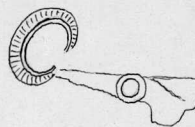
Hauta III. Pituus 0,90 (?); lev. 0,50 met.

64. Luita niskasta ja takaraivoista sekä N:o asemapiirroksessa.

2912.

Perniö

- pieniä palasia hampaasta ja sääristä.
65. Neljä eheätä ja yksi särkynyt helmi N:o 9
(1 keltanen, 1 sininen, 1 mosaikintapainen saviaineesta, 1 pitkä ja raitanen, 1 viheriä).
66. Länsi-eurooppalainen hopearaha, joka N:o 9
reiästä on riippunut helminauhassa.
67. Pieni kulunut hevosenkengänmuotoinen N:o 10.
solki pronssista, joka nähtävästi on ollut (valok.V.A. 41:9).
koristettu isketyillä kolmipisteisillä komio-
siraateilla.
68. Toinen samanlainen, josta nupit ovat N:o 11
taittuneet.
69. Rautainen rannerengas (?). joka haudas- N:o 1.
sa selvään oli päällystetty toisella eli
pronssirenkaalla(?) tämä oli kuitenkin niin
mädäntynyt ettei muuta voinut saada talteen
kuin vähän harmaanvihertävää pronssiporoa. Ko-
ko rengas näytti maassa olevan noin 1 1/2
stmet:n vahvuinen.
- 70,71. Palasiksi ruostunut rautakapine, joka
haudassa näytti olevan yhteydessä mädänty-
neen pronssirenkaan kanssa, josta on jäljel-
lä ainoastaan vähän mullansekaista harmaata
poroa. Renkaan toisella puolella näkyi rus-
keata jäännöstä, joko raudan ruosteesta tai
lahonneesta puusta, josta ei kuitenkaan voi-
nut saada mitään talteen.
72. Villavaatetta monessa laskussa päälli-
tysten; muodostaa 19 stmet:n pituisen kappa-
leen; 72 a alimmaisena pronssinen puukon tup-
pi ja sen alla karvoja (taljasta).
73. Pronssinen korvakauha.
74. 3. pitkää ketjunliitettä pronssista, sil-
mus kummassakin päässä.



2912.

Perniö.

75. Pronssilanka >putkista tehty reunarihma vyölinän oikealta ja vasemmalta puolelta, johon on tarttunut villakangasta.

76. Puun jäännöksiä arkun kannesta yhdessä kohdassa vaatteen päällä sekä arkun pohjasta.

Hauta IV. Puoli pituus 0,55, lev. 0,35 met.

77. Ohuita puusäpäleitä arkun kannesta vyölinän alareunan päällä. *(mahdotonta numeroida)*

78. Pieniä luupalasia oikeasta ja vasemmas-
ta säärestä. *(46)* *mahd. numer.*

79. Ohutta kangasta, jolla koko ruumis on ollut peitetty; sitä voi nyt enään huomata ainoastaan muutamissa paikoissa vyölinän reunassa pronssiputkien päällä. "

80. Pronssilankaputkilla pallistettu vyölinän reuna, oikealla ja vasemmalla sivulla sekä jalkapuolessa.


81. Osia hameesta, joka on tehty paksummasta villavaatteesta, vyölinän alla.

82.

83. Keltainen helmi vyölinän vasemman kulman kohdalla. jalkapuolessa.

Hauta V. Hävitetty.

84. Ohuita puunjätteitä muutamien pienten vaatepalasten päällä.

85. Pronssinen hevosenkengänmuotoinen solki mataloilla nupeilla, jotka ovat 8- kulmaiset; selkäpuoli korkealla harjalla päältä ja alta  sekä koristettu isketyillä yksipisteisillä kolmiosiraateilla.

86. Eheä rannerengas ohkaisesta vaskensekaisesta hopealevystä, jonka selän keskikohtaa

2912.

Perniö.

koristaa poikkipäin käyvä nauhapalmikko ja pitkinpäin juoksevat nuorasiraatit; päissä kolmiosiraatit. Renkaan toista päätä peittää palanen villavaatetta hameesta; sen sisällä kaksi palasta ranteen luista.

86a

87. Samanlainen rannerengas, josta toinen pää on katkennut. Renkaan alla villakangasta ja sen sisällä kaksi vähän pitempää ranneluuta kuin edelliset.

87a

88. Muodottomaksi ruostunut rautaveitsi, jossa sitä maasta nostettaessa oli luuvarsi, sekin niin mädäntynyt ettei siitä enään saa selvää käsitystä. Tukku karvoja (taljasta).

89. Hiilipalanen ja vähän hiilen poroa.

Hauta VI.

Pituus 1,50, leveys 0,45 met.

90. Näytettä maasta arkun päältä, jonka näkyi peittäneen pehmoinen ruskea vaate monessa laskoksessa, mutta täydellisesti maaksi muuttuneet.
91. Osia puuarkun pohjasta, sivuilla ja kannesta. Puun syyt käyvät muualla pitkinpäin arkkua, paitse vasemmalla puolella pään rinnalla, jossa kaksi palasta oli asetettu poikkipäin ja siis osoittavat että arkun pohjaan vahvikkeeksi oli pantu piena.
92. Pääluuta, osia leuvasta ja hampaista, palanen selkärankaa, palasia rintaluista, oikean käsivarren, vasemman käden ja käsivarren luista sekä oikeasta reisiluusta.
93. Osia villasesta hameesta, säilyneet pronssivyön eli esiliinan yläreunan alla ja sieltä sekä oikealla että vasemmalla puolella haudan pää- ja jalkapuoleen päin ulottuvina repaleina.

2912.

Perniö.

94. Esiliinan osia, nim. pronssinen yläreuna, tehty viidestä rinnakkaisesta pronssilankaputki-suonesta, sekä samanlaisilla yksinkertaisilla putkilla pallistetut sivyt ja alareuna joissa vähän villavaatteen jäännöstä. Esiliina päättyy n. 20 senttim. hameen helmaa ylempänä.
95. Kuosien mukaan kuvitettuja pronssireunoja vaipasta, jotka juoksevat pitkin arkun latoja, ylhäällä, alhaalla ja sivuilla. Reunoissa ja päissä eri kuosit, päissä on ollut ripsut.
96. Pään kohdalla (nyt nurinpäin käännetty nim. pohja ylöspäin) tukku jätteitä seuraavassa järjestyksessä - pohjanpalanen arkusta; n:o 91
- a - villakangasta: (mädäntynyttä, hävinnyt?)
 - b - hevosenkengän muotoinen solki, palkimesta kiinni hunnunpalasessa; nupit käännetyt pohjaa varten.
 - c - otsanauha koristettu pronssilankarenkailla, solunut tai pantu yhteen läjään;
 - d - mustunutta tuohta;
 - e - jätteitä luultavasti ruumiin päästä;
 - palanen arkun kannesta. N:o 91.
97. Vasemmalta olalta litteän hevosenkengänmuotoinen solki, jonka selkäpuoli hiukan harjava, ja koristettu viiva- ja ympyräsiraateilla; osia vaatteesta kiinni soljessa. (valok. V.A. 41:10).
98. Oikealta olalta hevosenkengänmuotoinen solki, jonka selkä on paksu, kuusi kulmainen, ja päällimmäinen pinta, viistoon viivattu; vaatetta palkimessa kiinni; alla palasia arkun pohjasta.

2912.

Perniö. 99. . Leveäselkäinen pronssisormus toisiaan sivuuttavilla päillä vasemman käden sormiluun ympärillä. Kannassa neljä matalaa ulostaottua harjaa ja kolme riviä iskettyjä yksipisteisiä kolmiosiraatteja.

100.. Silmukalla varustettu ympyräinen hopeabrakteaati, jonka keskellä kehänmuotoinen ulostaottu harja ja ulkoreunassa samalla tavalla tehtyjä kuhmuja. Rii

101. Edellisen (päällä) palanen ohkaista peliavavaatetta (?), luultavasti jostain peitosta.

102. Edellisten vieressä keltainen mosaiikki helmi.

103. Näytettä sinertävän harmaasta aineesta, kenties mädäntyneestä helmestä, oikeanpuolisen rintasoljen lähellä.

104. Jätteitä oikean jalan nahkakengästä.

105. Oikean käsivarren alta löytyi mustaa kerrosta, joka kalt paraiten on selitettävä arkun mädäntyneeksi pohjaverkoksi, jommoista huomattiin myöskin haudassa VII.

Hauta VII.

Pituus 1,50, leveys 0,50 met. Koko ruumiin alla on ollut musta vaate. Luut lahoneet hietatönkeiksi. Vasemmalla käsivarrella oli nähtävästi ollut lapsi ja jalkojen juuressa vasemmalla kenties uhrieläin; molemmissa paikoissa oli näet hietatönkit samankaavaisia kuin muu lahonnut ruumis. Ruumiin pää käännetty vasemmalle.

106. Puun sälöjä arkusta.

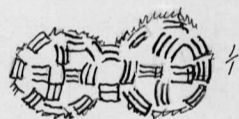
107. Kummastakin säärestä osia kahdesta sääriluusta, palanen vasemmasta käsivarresta ja

2912.


Perniö.

kaksi luuta oikeasta olkapäästä.

108. Arapialaisen rahan mukaan jäljennetty ja silmukalla varustettu hopeabrakteati vaipan reunan (kts. N:o 113) päältä, jossa myöskin pronssilankakuvitusta. Löytyi pään oikealta puolelta.
109. 11 eriväristä helmeä lasista, saventapaisesta ja posliiniaineesta.
110. Pieni paksuselkäinen hevosenkengänmuotoinen solki; yläpuoli harjava.
111. Hyvin pieni hevosenkengän muotoinen (vyönsolki) solki, jonka palkimessa vielä kangasta kiinni; oikealta olalta.
112. Kappale vaipan pitkästä reunasta, vasemman käsivarren alta. Sen alapuolella on pronssikierukoista tehty nelilehtinen tähti.
113. Pronssikierukoilla koristettu vaipan kulmakappale ynnä pitkä reuna, jonka alla on säilynyt kappaleita sääriluista ja pään kohdalla (hopeabrakteatin alla (N:o 108) lyhyempi kappale samanlaista reunaa sekä kulmakappale.
- 113 a. Esiliinan kulmakappale.



Hauta VIII.

114. Yksi isompi ja 3 pienempää kapp. pääluusta.
115. 3 eheätä pientä kellahtavaa helmeä, sekä mädäntyneitä osia mosaiikkihelmistä (?).
116. Hevosenkengän muotoinen solki litteän neliskulmaisella poikkileikkauksella  selän yläpinta koristettu siksakviivoilla: vähän vaatetta kiinni palkimessa, sekä ruostunut veitsi.

2912.
Perniö.

Hauta IX.

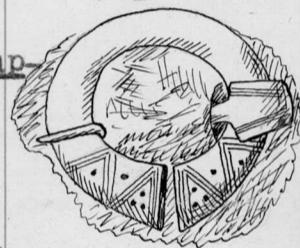
Ruumiin alla lienee ollut tumman pohjan verhokangasta, joka oli täydellisesti mullaksi muuttunut.

117. Suurempi osa pääkalloa ynnä muita siihen kuuluvia luita, selkänikamaluita ja osia lantioluista y.m.

118. Muutamia kangaspalasia vaipasta; yhdessä on jälellä päälleommeltu ristinmuotoinen pronssilanka tähti eli risti. Myös 2 pienempää pronssitähteä ja mustunutta tuolta seuraavan soljen päällä myös palanen vaipasta.

119. Rengassolki, liiviläistä muotoa, jonka alapuolella on palkimeen kiinnitetty vaatekap-

pale ja yläpuolella kaksi muuta (vaipasta N:o 118) jotka täydellisesti peittivät soljen. Renkaan poikkileikkauskuvio suippusoikea, muutoin verrattava J. R. Aspelinin Muinaisj. Kuva 2074. Koristukset suoraviivaisia ja pis-



(valok.V.A.
40:18).

120. Ruostetönkiksi muuttunut rautarengas (solki).

121. " " rautaveitsi, rei-
teen kohdalla

Hauta X.

Koko ruumis lahonnut, niin että ainoastaan tumman harmaita hietatönkkiä jälellä. Hiiliä monessa paikassa ruumiinkin alla, vaan ei siinä määrässä että voisi otaksua ruumiin polttoa. Jälellä oleva kappale oikeasta sääriluusta olikin polttamaton. Vyötäreellä oli:

122. Pahoin ruostunut rautainen vyönsolki;

123. ruostunut veitsi, ruodossa puuta varresta.

2912.

Perniö.

124. Rautakappale ja pronssilankakierros yhteenruostuneet. Löyt. liikutetusta maasta ruumiin yläpuolelta (1 kapp.).

Hauta XI.

Maan tasoituksen kautta hävitetty.


Muinaiskalujen tienoilla löytyi pääkallo, josta ei kuitenkaan varmaan voitu tietää kuuluiko se niiden kanssa yhteen.

125. Rautainen veitsen terä.

126. Yksiväkäinen keihäs eli atran punotun-kaltaisella varsiosalla; ruodonpää väännetty.

Ylösheitetyssä mullassa tavattuja

ja Haudankaivaja Gröndalin jälemin löytämiä esineitä.

- 127-129. Kolme pientä hevosenkengänmuotoista solkea, kaikki koristukset kolmiosiraateilla; selkäpuolien poikkileikkauskuvio  N:o 128:ssa on vielä vaaterepaleita. N:o 129 puuttuu paljinta.

130. Mutkainen rautakisko.

131. 5 palasta pronssilankarenkailla koristetusta palmikoidusta valpanreunasta ja 2 pronssiputkilla pallistettua esiliinan reunaa sekä 131 a. siltä irtaantuneita kierukkaputkia ja yksi vaatetilkku.

- 132 Saviastian kappale koristettu suorilla viivoilla ja nelipiste-siraateilla.
Ostettuja esineitä.

Kiviajalta

133. Tasataltta, yläpäästä paksu ja hiukan hoikempi;

134. 76 mm ptk; 36 lev. 25 pks. Löydetty Pohjankartanon maalta, Masurinpellosta, talon itäpuolella. Voudin löytämä. Löydetty pol-

134. Leveä tasataltta vaaleanharmaata kiveä; tasaleveä, yläpäähiottu ohueksi ja pyöristetty; teränlasku kaksipintainen. 85½ mm ptk, 54½ lev., 19 pks. Löyd. Rajapakan torpan pellosta Pohjankartanon maata.

(valok.7422)

2912. Uskela. 135. Kirves eli tasataltta, josta terä murtunut pois; ylipää paksu ja kapea, poikkileikkaus neliskulmainen : 136 mm pitkä; 55 lev, 39 pks. Saatu Frimanin torpasta Uskelan eteläpäässä, Villilän ja Pohjankylän välillä lähellä Perniön rajaa.
136. Kirves, jonka terä ja ylipää ovat murtuneet, poikkileikkaus pitkän soikea . 94 mm pitkä; 67 lev, 30 pks. Saatu Frimanin torpasta Uskelassa.
- Perniö. 137. Tasataltta, toinen puoli tasainen, toinen harjava; terän laskussa kaksi pintaa $80\frac{1}{2}$ mm ptk, 43 lev, 21 pks. Löydetty lähellä Lindströmin torppaa Pohjan kartanon maalla.
138. Veneenmuotoinen vasarakirves, eheä; Hulpio reiän ympärillä; toisella puolella harjat pitkin ja poikkipäin. 208 mm ptk, 79 lev, 53 mm pks. Löydetty Öyriän kylässä Krouvarin tahi Vähäntalon maalta noin 3 vuotta sitten.
139. Nalkinmuotoinen kirves, hyvätekoinen, poikkileikkauskuvio neliskulmainen. $106\frac{1}{2}$ mm ptk, 51 lev, $33\frac{1}{2}$ pks. Löydetty Kumionpään kyl. Alitalosta . Molemmat viimeksimainitut ostetut kauppias Wahlsten'ilta.
140. Kourutaltta, ruskeaa kiveä, jonka terä on molemmilta kulmilta katkaistu ja samoin ylipää katkaistu; poikkileikkaus paksu puolilympyräinen. $93\frac{1}{2}$ mm ptk, $39\frac{1}{2}$ lev, 28 pks. Löytöpaikka sama kuin seuraavan.
141. Kirves puolilympyräisellä terällä, joka on hiukan murtunut. Ylipää tasaiseksi hiottu. 128 mm ptk, 46 lev, 28 pks.

(valok.7420).

2912.
Perniö.

N^ot 140 ja 141 löydetyt tulensijan läheltä Naarjärven pohjoispäässä olevasta saaresta. Torppari Söderholmin löytämät.

142. Poikkikirves eli tasateräinen kuokka, jonka molemmissa syrjäpuolissa on uurteet. 84½ mm ptk, 47 lev, 20 pks. Löydetty mantereelta Naarjärven tienoilla. Saatu Silfvergrenin torpasta järven itäpuolella.
143. Pieni olkapäillä varustettu kirves, jonka kaulan syrjissä on 4 pykälää eli juovaa kummassakin. Torppari Järvenpää löytänyt sen noin 15 vuotta sitten kuokkiessaan Mussaaren kylän tasaisesta ja alavasta vesiperäisestä niitystä, Mustasaaren ja Suomenkylän välillä noin 200 eli 300 askelta ojan rannasta.
144. Pienenlöntä veneenmuotoinen vasarakirves ilman "valinharjaa". 144 mm ptk, 56 lev, terän kohdalta 41 pks. Löydetty Tuohitun kylän Hannun talon maalta, asuinrakennuksen lounaispäästä, kun isäntä siinä mäenharjan lännenpuoleisella vierteellä peltoansa kyn- ti syvemmäksi. Löytyi noin 7-8 syltää puu- tarhan aidasta ja n. 5 tuuman syvyydeltä.
145. Kirves tuuranmuotoisella terällä; ylipään toiselta sivulta on palanen lohennut pois. 156 mm ptk, 55 lev, 37 pks. Löydetty Pohjan kylästä. Rysspakan mäeltä, Pohjan kartanon alaa.
146. Kourutaltta ruskeaa kiveä. Terä laskettu jyr- käksi eli tylsäksi. Alapuolelta myös yksi ta- sainen pinta. 92 mm ptk, 34 lev, 21 pks. Löydetty Lehtikankarelta Pohjankartanon alaa.

2912.
Perniö.

147. Pieni kirves; 77 mm ptk, 33 lev. 18 pks.
Löydetty Sillanpään torpan (?) luota Pohjankartanon alaa.
148. Teränkatkelma tasataltasta, leveys 53 mm.
Löydetty Pohjankartanon maalta.
149. Pieni sievä nalkinmuotoinen kirves harmaata kiveä; poikkileikkaus suorakaiteenmuotoinen.
76 mm ptk; 42 lev., 23 pks. Löydetty Arpalahden talon maalta noin 10 vuotta sitten ojaa kaivettaessa alavalla Kierniityllä n. $\frac{1}{4}$ km talosta.
150. Pieni kirves; molemmissa sivuissa kaksi pitkinpäin juoksevaa raitaa. 86 mm ptk, 36 lev., 23 $\frac{1}{2}$ pks. - Saatu Arpalahden talon torpparilta. Löytöpaikka tuntematon.
151. Kourutaltta, mustaa kiveä, litteänlainen, tasaleveä. 105 mm ptk., 39 $\frac{1}{2}$ lev., 19 pks. - Saatu Aurasen torpasta Pohjankylän Ristkartanon maalta.
152. Tasataltta harmaata kiveä; se puoli, jolta terä laskee on melkein harjava ja särmäinen. 85 $\frac{1}{2}$ mm ptk, 42 lev., 25 pks. Torppari Cavander oli sen 4 vuotta sitten löytänyt kuusen kannon alta Muuriaissuosta.
153. Kirves, hoikempi ylipäästä; syrjät tasaisiksi hiotut, sivut mykevät; hyvin säilynyt. 120 mm ptk, 58 lev., 27 pks. Saatu Kumionpäästä.

2912.
Perniö.
154. Pieni sievä kirves, tasaleveä. 83 mm ptk, 36 lev, 17 $\frac{1}{2}$ pks. Löydetty Tuohitun kylän Pieton maalta.
- Kisko.
155. Tasataltta eli kirves, poikkileikkaus pitkän soikea, 84 mm ptk, 51 lev., 24 pks. Saatu Järvelinin torpasta Naarjärven itärannalla Perniössä, jonne se muun romun joukossa oli joutunut Mustojan torpasta Kiskon rajan sisäpuolella, n. 2 km Silfvergrenin torpasta (Naarjärven luona).
- Varhemmalta rauta-ajalta. (ostettuja).
- Perniö.
156. Soikea tuluskivi vaaleata eli harmaata ukonkiveä, kenties ollut tulella. Kuru syrjässä; naarmu kummassakin sivussa. Löydetty pellosta alhaalla laaksossa Kumionpään maalla. Saatu kansak.opettaja Alin'ilta, joka sen oli saanut Kumionpään isännältä Himmelrosilta.
157. Soikea tuluskivi ruskeata kivilajia. Kuru syrjässä; matalat naarmut sivuissa. Löydetty Perniön kirkkoherran virkatalon maalta, eräästä tasaisesta peltomaasta, jonka nimi vanhastaan on ollut ja vielä on "Ikäkivi". Paikka on noin $\frac{1}{4}$ km. pohjoiseen.
- Uudelta ajalta. (ostettuja).
- Pertteli.
158. Kivinen kuppi öljylampusta (?). Esine on neliskulmainen kivi(marmori-)laatta, jonka keskellä on ympyräinen syvennys, mutta jonka pohja on puhjennut. Joka kulmassa on reikä

2912.

eli kuoppa, joista alkuaan epäilemättä on noussut neljä metallivarrasta ylläpitämässä varjostinta. Alapuolella lienee ollut yhtä monta jalkaa, päättäen siitä että niiden sijalta, jokaisesta kulmasta palanen on lohjennut pois. Kupin sisällä näkyy nokikerrok- sia . Kiven syrjässä luetaan seuraava kirjoitus: NILS. DIVR. ANNO. 1648. Löydetty Yrjän maalta Pöyttiön kylässä⁺). Mylläri Hellsbergin löytämä. Ostettiin Kankaren maalta Uskelassa, jonne se oli kulkenut.

kenties kannen tapista.

+)Perttilässä.

Perniö.

159. Putkilukko raudasta , lahjoitettu Pohjankylän Ristkartanon talosta Perniössä.

160. Sotakirves eli pertuska. Saatu Perniöstä.

161. Venäläinen pyhäinkuva messingistä.

Myöhemmältä rautakaudelta.

162. Pronssinen hinnanjakaja. Löydetty Paarskylän kartanon maalta.

Löytöjä eräästä tutkitusta tulensija-
ta Silfvergrenin torpan maalla, Söderholmin käyttämässä rannassa Naarjärven itäpuolella (-järven pohjoispäässä) Perniössä.

163. Kaksi pitkulaista sierakiveä , nähtävästi rauta-aseita varten; toisessa näkyy yksi pitkä ura (äimän hioman jälki).

2912.
Perniö.

Löytöjä palokalmistosta Paarskylän kartanon pihalla Perniössä. Kaivaminen tapahtui pajaan vievän tien vieressä (itäpuolella). Kts. Hj. Appelgrenin kertomus Arkeologiselle Toimistolle topografisessa arkistossa; sisälle jätetty 26/XI 1897.

164. Rautakeihäs uurretulla putkella; lehti hiukan vääntynyt.

165. Rautainen vyönsolki, jossa hihnanpään kiinnityssila vielä on jällellä; palkimen kärki käyrä. (valok.7426).

166. Rautanen vyönsolki, josta puuttuu hihnan kiinnityssilaa.

167. Rautainen astiankorva (?), ynnä siihen kuuluva (?) sinkilä.

168. Rautanen paljin soljesta.



169. Rautarengas. Päät sivuuttavat toisiansa.

170. Liitekappale rautaketjusta



171. Kolme pientä rautakoukku.

172. Kaksi veitsenruodon tapaista rautakappaletta.

173. Kulmikkaaksi väännetty rautakisko.

174. Kaksi rautavarrasta, kenties samanlaisesta ketjunliitteestä kuin N^o 170:n kuva osoittaa, ja renkaan puolikas kenties ketjusta.

2912. Perniö.
(164-205).
175. Yksi tavallinen naula.
176. 18 eheätä niittausnaulaa ja 10 rikkinäistä, sekä 5 ruostepalasta.
177. Pieni molemmilta puolin sileä ja hyvin o-
hut levy (rautaruostetta?).
178. Rautavarras päällystetty pronssilankakierrok-
sella.
179. Pronssinen hevosenkengän muotoinen solki ne-
liskulmaisilla nupeilla, sekä eheä pronssinen
paljin.
180. Kaksi pronssivarrasta (ympyräistä), kenties
palkimesta.
181. Palanen litteästä pronssisesta rengassoljes-
ta.
182. Viisi tulessa pilaantunut palasta luultavasti
soljiista.
183. Lävistetty pronssiesine, joka on tulessa pi-
laantunut, ja katkennut.
184. Pronssikisko, toisesta päästä käyrästetty;
kenties rannerenkaasta.
185. Kaksi kappaletta litteästä pronssisesta
rannerenkaasta, koristettu isketyillä kehä-
siraateilla; taittuman kohdalla on ollut reikä.
186. Viisi palasta harjavasta rannerenkaasta, jois-
ta pienin on ensin koristettu, kahdessa on

2912.
Perniö.

siksakviivoja. ja neljäs on tulella pilaantunut.

187. 16 palasta eli osaa pronssisormuksista, muutamit kolmikulmaisesta vartaasta, toiset ympyräisestä.

188. Kaksi litteätä renkaanpuoliskoa, pronssista.

189. Kuusi kappaletta pronssisoljista, joissa on pieniä nastoja; luultavasti ovat ne kuuluneet veitsentuppeen.

190. Pronssilangasta väännetty ketjünkannatin; keskellä silmus, päät spiraaliin kierretyt.

191. Neljä ketjünkappaletta, joissa renkaat ovat tehdyt ympyräisestä pronssivartaasta, sekä yksi rengas samanlaisesta vartaasta.

192. Kuusi ketjünkappaletta, tehdyt kolmikulmaisesta vartaasta (pronssia).

193. Kaksi yhteensulanutta liitettä pronssiketjuista, molemmat tehdyt yhteenpuntuista pronssilangoista.

194. Noin 50 kappaletta spiraaliputkea, useimmat ympyräisestä pronssilangasta, ainoastaan kolme on kolmikulmaisesta vartaasta.

195. Helmiä ja osia sellaisista 17 kappaletta. Niistä ^{3/} on nelijakoista helmeä pronssista, 11 eheätä ja 2 puoliskoa sinistä lasihelmeä, (niistä 5 monijakoista) ja 1 savihelmi, joka

2912. nyt on mustunut, mutta alkuaan lienee ollut
Perniö. punainen.

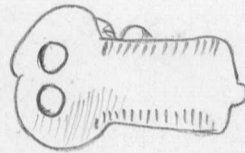
196. Lävistetty brakteatintapainen hilkku pronssis-
ta. (valok.7428).

197. Samanlainen (?) tulessa pilaantunut.

198. Tiu'un muotoinen pronssihilkku, jonka sil-
mässä on rengas.

199. Osa pienestä näpinmuotoisesta esineestä,
alapuolella silmukka, yläpuoli sileä.

200. Kolme pientä pronssipalasta.



201. Latuskainen pronssikappale, jonka leveämmäs-
sä päässä on kaksi nastaa.

202. 20 kappaletta sulanutta pronssitönkkiä.

203. Pieni hiottu kivipalananen.

204. Suuri joukko saviastiain kappaleita.

205. Poltettuja luita.

Uskela.

Löytöjä asumusten jätteistä Ryssänrinnan
mäestä Kankaren maalla Hakostaron kylää Us-
kelassa, talon lounais- ja ⁺⁾länsipuolella .
Paikalla oli ollut pieniä tulensijojen
raunioita, joista muutamia peltoa peratta-
essa kesäkuun alussa hajoitettiin . Silloin
löydettiin № 206 , jonka johdosta tilanomis-
taja A.R. Hjelt ilmoitti asiasta (kts. kir-

+)Linnamäen

2912.
Uskela.

je Hj. Appelgrenille 3 p. kesäkuuta 1893, SMY:n verif. s. 45-49). Kun Hjalmar Appelgren kävi paikalla tutki hän yhden maanpäällisen kiviraunion ja 3 kuoppaa. Yhdestä kiviperustuksella pohjalla varustetusta kuopasta (N^o 2 asemapiirroksessa) löysi hän allaluetellut esineet, N^ot 207-217.

206. Laitakappale käsimyllystä, tehty hietakivestä. Sisäpuoli on käyttämisestä kiillotettu; ulkopuolella on korkeaksi kohokuvaksi hakattu naama, jossa näkyy korvat, silmät ja nokka; suu on ollut ammottavana neliskulmaisena reikänä, josta jauhot ovat juosseet ulos. Löydetty nykyisestä pellostä raunion n:o 1:n eteläpuolelta, peltoa perattaessa.

Kuopasta (N^o2 asemapiirr.).

207. Rauta-avain.

208. Palanen rautapadasta(?).

209. Neljä naulaa, joista 2 hevosenkengästä sekä yksi pieni pala rautakiskosta.

210. Pieni pala lasipullonkaulasta, palanen akunalasista; reunapala juomalasista ja yksi viheriä lasipala.

211. Kuusi palasta saviastioista, kaikki laseerattuja.

212. Kolme savikuonapalasta.

213. Kappale saviipun varresta.

214. Kappale käyrää kattotiiltä.

2912.

215. Kaksi palasta sierakiveä.

Uskela.

216. Neljä hammasta ja yksi soikeanlainen luu (polvesta?).217. Seitsemän kalkkiruukin palasta ja kulmapalanen tiilestä(?)Huom! Samasta kuopasta löytyi myös yksi Juhana III:n vaskiraha, joka on kadonnut.

2913.

Esineitä eri ajoilta, jotka yliopp. Matti Hurme möi valtion kokoelmiin 3/X 1893.

Lieto.

1. Poikkikirveen teräkatkelma; terä myös rikkinäkerrettu. P. 60, l. 58 ja p. 30½ mm. Kivikausi.2. Kolme pätkää pronssiketjuja (myöhemmältä rauta-ajalta)spiraalikierteisistä liitteistä (10½ x (5½ x ½)x2).3. Kuusi palasta saviruukun kappaleita ilman ornamenttia.

N^o 1-3 ovat löydetyt Ali-Kirrin maalta Liedon pit., Aurajoen äyräältä Merola nimiseltä maapaikalta, josta ennen museoon saapunut (myöhemmän rauta-ajan miekka (N^o 2835:1) oli löytty.

4. Rautainen kahvanponsi miekalle uudelta ajalta (vrt. A. Demmin Die Kriegswaffen s. 540 fig. 48). Löytty Ali-Kirrin maalta ojaa kaivaessa pelloilta.